

ТЕМА 2.5. Ідентифікація небезпеки об'єктів

- **Тема лекції: МЕТОДИКА ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПОТЕНЦІЙНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ**

План лекції

Вступ

.Ідентифікація потенційнонебезпечних об'єктів. Загальні положення.

.Методика ідентифікації потенційнонебезпечних об'єктів.

Висновки

Завдання на самопідготовку

В Україні зареєстровано

- 24,4 тис. ПНО; 6,5 тис. ОПН;
(41% - ПНО; 37%-ВНО; 7,9% -ХНО; 2,1% -
РНО; 1,85%- ГНО; 1,8% - БНО).

В Харківській області:

ПНО – 1273 об'єкти (Харків – 500 ПНО).

ОПН – 500 об'єктів.

ХНО – 40 об'єктів. (115 тонн аміаку, 16
тонн хлору, 15 тонн інш.)

1. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОТЕНЦІЙНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ОБ'ЄКТІВ. Загальні положення

Мета – створення системи моніторингу ПНО (паспортизація та реєстрація у Державному реєстрі ПНО)

1.1.ЗАКОНОДАВЧІ ДОКУМЕНТИ:

- 1.Закон України Про об'єкти підвищеної небезпеки, 2001 р. Із змінами і доповненнями від 15. 05.травня 2003 року за N 762-IV.
2. ПКМУ № 1288 від 29.08.2002. Положення про державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів.
3. Наказ МНС України № 338 від 18.12.2000 р. Положення про паспортизацію потенційно небезпечних об'єктів .
4. Наказ МНС України № 425 від 06.11.2003 р. Положення про моніторинг потенційно небезпечних об'єктів .
- 5.Наказ МНС України №98 від 23.02.2006. Методика ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів.**
- 6.ДК 019:2010. Класифікатор надзвичайних ситуацій. 01.01.2010 р.**
7. ПКМУ №175 (із змінами) від 30.06.2002 р. Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру.
- 8.ПКМУ N 1214 від 04.08. 2000 р."Про затвердження переліку об'єктів та окремих територій, які підлягають постійному та обов'язковому обслуговуванню на договірних умовах державними аварійно-рятувальними службами».
9. ПКМУ N 1631 від 15.10. 2003 р. «Перелік об'єктів, машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки» (із змінами).

1.2. Методика ідентифікації ПНО (Наказ МНС № 98)

- Сфера застосування – поширюється на особи, що повинні зареєструвати небезпечні об'єкти.
- Не поширюється на транспортні засоби, що перевозять небезпечні речовини рухомим залізничним, морським, повітряним, автомобільним транспортом.
- Ідентифікація передбачає аналіз структури об'єктів господарювання та характеру їх функціонування для встановлення факту наявності або відсутності джерел безпеки, які можуть ініціювати виникнення НС, а також визначення рівнів можливих НС.
- У процесі ідентифікації розглядаються та ураховуються внутрішні та зовнішні чинники безпеки.

Внутрішні чинники безпеки характеризують небезпеку об'єктів та речовин, що вивчаються.

Зовнішні чинники – не пов'язані з функціонуванням об'єкта, але можуть ініціювати виникнення НС.

1.3.ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПОТЕНЦІЙНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

- Терміни проведення ідентифікації ПНО та повноти і якості її проведення забезпечують органи виконавчої влади, що відповідають за безпечне функціонування ПНО, територіальні та місцеві органи державного нагляду у сфері цивільного захисту.
- Ідентифікацію проводять відповідальні особи об'єктів господарювання.
- Результати ідентифікації узгоджуються з місцевими органами державного нагляду у сфері цивільного захисту.
- За результатами ідентифікації розробляється Повідомлення за відповідною формою (додаток 1 до п.12 Положення)
- Повідомлення про результати ідентифікації надається до місцевого органу державного нагляду у сфері цивільного захисту для узагальнення.
- Місцеві органи державного нагляду у сфері цивільного захисту щорічно уточнюють та формують переліки ПНО підвідомчої території.
- Об'єкт господарювання вважається ПНО за умови наявності у його складі хоча б одного джерела небезпеки, здатного ініціювати НС місцевого, регіонального чи державного рівня.
- За наявності на об'єкті господарювання понад 3-х джерел небезпеки у Повідомленні (п.4) наводять дані про 3 джерела небезпеки та загальну кількість джерел небезпеки.
- Позачергова ідентифікація проводиться у випадках: появи на об'єкті хоча б одного джерела небезпеки, ліквідації на об'єкті всіх джерел небезпеки.

2.МЕТОДИКА ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПОТЕНЦІЙНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ОБ'ЄКТІВ.

2.1. ОСНОВНІ ЕТАПИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПНО

- **Вибір кодів НС згідно вимог додатку 1 Класифікації надзвичайних ситуацій (ДК 019:2010. Класифікатор надзвичайних ситуацій. 01.01.2010 р.).**
- **Аналіз показників ознак НС, що вибрані, та визначення їх порогових значень згідно з ДК 019:2010. Класифікатор надзвичайних ситуацій. 01.01.2010 р.**
- **Виявлення за результатами аналізу джерел небезпеки (використовують Перелік основних джерел небезпеки з додатку 2).**
- **Визначення видів небезпеки для кожного з виявлених джерел небезпеки (додаток 3).**
- **Визначення переліку небезпечних речовин та їх кількості і класу небезпеки.**
- **Оцінка зони поширення НС за допомогою Методики прогнозування наслідків вилу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті, а також Положення щодо розробки ПЛАСів.**
- **Оцінка можливих наслідків НС для кожного з джерел небезпеки згідно ПКМУ № 175 від 15.02.2002р.**
- **Встановлення максимально можливих рівнів НС для кожного з джерел небезпеки (додаток 4);**
- **Визначення державних (галузевих) реєстрів (кадастрів) для реєстрації об'єкта.**
- **Визначення відповідності об'єкта діючим нормативно-правовим актам (п.14.15. Методики)**

Національний ДК 019:2010. Класифікатор надзвичайних ситуацій (КНС).

- КНС застосовують для збирання адміністративних даних та організації взаємодії органів центральної виконавчої влади, відомств, організацій, підприємств під час вирішування питань, пов'язаних із НС.
- Класифікація НС – визначений на державному рівні порядок поділу НС на класи і підкласи в залежності від їхнього характеру.
- За структурою класифікатор складається з 3-х рівнів класифікації: клас; підклас; група.

1.Вибір кодів НС згідно вимог додатку 1 Класифікації надзвичайних ситуацій.

КОД НС	Назва НС
10000	НС техногенного характеру
10200	НС унаслідок пожеж і вибухів
11100	НС унаслідок гідродинамічних аварій
20000	НС природного характеру

Код НС	Назва НС
10211	Пожежі, вибухи у спорудах, на комунікаціях та технологічному обладнанні промислових об'єктів
10310	Аварії з викидом (загрозою викиду), утворення та розповсюдження НХР під час виробництва, перероблення або зберігання (захоронення)

**2. Аналіз показників ознак вибраних НС згідно Наказу МНС України №119 від 22.04.2003 “Про затвердження класифікаційних ознак НС”
наприклад, Надзвичайні ситуації у транспортній сфері**

№ за/п	Опис ознаки (короткий опис ситуації, випадку, події, явища)	Одиниця виміру показника ознаки	Порогове значення показника ознаки
1.1	<p>Загибель, отруєння або травмування людей внаслідок транспортних подій</p> <p>- у випадках пожеж або вибухів</p>	Особа	<p>Загинуло від 3-х осіб, госпіталізовано від 10-ти осіб</p> <p>Загинуло від 2-х осіб, госпіталізовано від 5-ти осіб</p>

3. Виявлення за результатами аналізу джерел небезпеки (використовують Перелік основних джерел небезпеки, які притаманні ПНО з додатку 2 Наказу №98).

Наприклад,

- **Технологічне обладнання, пов'язане з використанням, виготовленням, переробкою, зберіганням або транспортуванням небезпечних речовин.**
- **Технологічне обладнання, пов'язане з використанням, виготовленням, переробкою, зберіганням або транспортуванням самозаймистих та легкозаймистих твердих речовин та матеріалів.**
- **Устаткування, на якому виробляється горюче волокно, інші речовини, які здатні вибухати, самозайматися, займатися від джерел запалювання з подальшим поширенням горіння, після його усунення, утворюється горючий пил.**

4.Визначення видів небезпеки для кожного з виявлених джерел небезпеки (додаток 3).

Назва джерела небезпеки	Вид небезпеки за додатком 3
1.Гальванічна ділянка	Хімічна
2.Малярна ділянка	Пожежна, вибухопожежна, хімічна

5.Визначення переліку небезпечних речовин та їх кількості і класу безпеки

Назва	Кількість, т	Клас безпеки
1.Ацетон	2	4
2.Уайт-спірит	0,3	4
3.Хромовий ангідрид	0,16	1

6.Оцінка зони поширення НС за допомогою Методики прогнозування наслідків виліву (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті, а також Положення щодо розробки ПЛАСів.

- оцінка можливих наслідків НС для кожного з джерел небезпеки (кількість загиблих, постраждалих, тих, яким порушено умови життєдіяльності, матеріальні збитки) з використанням Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року N 175 (175-2002-п) (із змінами);

Встановлення максимально можливих рівнів НС для кожного з джерел небезпеки (додаток 4)

№ з/п	Найменування джерела небезпеки	Вид небезпеки	Код можливих НС	Рівень можливих НС
1	Резервуар з бензином	Пожежна, вибухопожежна	10211 10310	Об'єктовий
2	Резервуар з дизельним паливом	Пожежна, вибухопожежна	10211 10310	Об'єктовий

Завдання на самопідготовку:

- **Конспект лекції**
- **Нормативні документи.**
- **Михайлюк О.П. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Пожежна безпека об'єктів підвищеної небезпеки» - Харків,- НУЦЗУ, 2013.- 28 с.**